Poštarina plaćena u gotovu

KATOLIČKI LIST

Izlazi svakog četvrtka. Predplata godišnje Kn 2000.—, pol godine Kn 1000.—, a četvrt godine Kuna 500.—. Pojedini broj Kn 40.—. Za inozemstvo predplata godišnje Kn 3000.—.

Curate strenue, ne Ecclesiae castra defensoribus careant in regno Croatiae

Leon XIII. u Breveu na urednika »Kat. Lista«, dne 4. travnja 1900.

Rukopise valja slati: uredničtvu Kaptol 29. — Predplata se šalje pošt. čekom br. 35.021. — Oglase i sav upravni dio: Kaptol 27.

Broj 2. U Zagrebu, 11. siečnja 1945. Tečaj 96.

Broj 8436/1945.

Okružnica o pučkim crkvenim pjesmama

Diecezanski odbor za crkvenu glasbu proučavajući crkvene pjesme, koje se pjevaju u našim crkvama, ustanovio je, da imade mnogo pjesama, koje se pjevaju u našim crkvama, a ne bi se smjele pjevati, jer ne spadaju u crkvu bilo radi svoga teksta, bilo radi melodije ili radi tuđega duha. Spomenuti diecez. odbor sastavio je popis pjesama, koje bi se morale odstraniti iz naših crkvi. Kod svake pjesme naveden je razlog, radi kojeg bi se dotična pjesma imala odstraniti.

Povodom ove konstatacije diecez. odbora za crkvenu glasbu ovaj Nadb. duhovni stol zabranjuje pjevanje pjesama u ovom popisu navedenih, a svim se upraviteljima crkvi u našoj nadbiskupiji nalaže, da zgodnim načinom navedene pjesme iz crkve odstrane. Diecezanske se cenzore knjiga upozoruje, da molitvenicima i zbirkama pjesama, u kojima bi se nalazile ove pjesme, ne podiele »Nihil obstat«.

Ako bi pojedini upravitelji crkvi ili vjeroučitelji u provađanju ove naredbe naišli na potežkoće, neka shodnim načinom protumače svojim vjernicima, da Duhovna Oblast mora bdjeti nad crkvenim pjevanjem, jer je ono dio crkvenog bogoslužja, i da mora iz crkve odstraniti one pjesme, koje u crkvu nikako ne spadaju.

Popis pjesama, koje bi se morale odstraniti iz uporabe u našim crkvama, nalazi se posebno otisnut u istom broju »Katoličkog Lista«.

U Zagrebu, na dan sv. Cecilije 1944.

Dr. Fr. Salis
generalni vikar

POPIS CRKV. PJESAMA, KOJE SE NE BI SMJELE PJEVATI U NAŠIM CRKVAMA

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
	DOŠAŠĆE			
1.	Dođi, dođi Kriste Spase		slaba	M. br. 2
2.	Ide Gospod		monotona	M. 3.
3.	Poslan bi anđel Gabriel		loša stilizacija	M. 11
4.	Padaj s neba		tuđega duha	M. 9
5.	Sa visina je anđel		tuđega duha	M. 14
6.	Zdravo budi Marijo		neozbiljna	M. 17
7.	Zdravo budi Marijo		tuđa	M. 18
	BOŽIĆ			
1.	Čudo Božje milosti		slaba	M. 21
2.	Čestit svietu, danak svemu		„	M. 52
3.	Danas se čuje		„	M. 22
4.	Djetešce nam se rodilo		„	M. 26
5.	Hajdmo braćo sada		„	M. 27
6.	Hajdmo, hajdmo, svi Betlemu		„	M. 29
7.	Kakvo čudo dogodi se		„	C. P. M.
8.	O djetešce moje drago		„	M. 35
9.	O Isuse poljubljeni		„	M. 3
10.	Oj pastiri, čujte novi glas		tuđa	M. 37
11.	O preslavna		(»O Strassburg) prof.	M. 38
12.	O sretni dan nam osvanu		profana	M. 39
13.	O sveti i sretni dan		(Seljančica) prof.	M. 40
14.	Radostni je nama čas		profana	M. 43
15.	Sa kakva se svjetla		tuđa	M. 23

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
16.	Svietu se porodi		slaba	M. 46
17.	Svem svietu glavno se veselje		češki gassenhamer	M. 53
18.	Zdravo sunce milosti		slaba	M. 50
19.	Željna danas nam se zgodi sreća		„	M. 51
20.	O zviezda ta je izašla	bez smisla	—	
	KORIZMA			
1.	Ah smiluj se		slaba	M. 55
2.	Amo sad grješnici		„	M. 56
3.	Isukrste moj propeti		„	M. 61
4.	Moj Isuse, pomilovanje	slab	„	M. 63
5.	Majka vruće suze lije		„	M. 64
6.	Majka vruće suze lije		„	M. 65
7.	Maslinskoj na tužnoj gori	slab	„	M. 66
8.	Na dvoru Pilatovu	slab	„	M. 67
9.	Određen od vječnosti		„	M. 68
10.	O Isuse, daj da pjevam		izkrivljena	
11.	O Isuse izranjeni		izkrivljena	M. 70. C. P. M.
12.	O grješnici sad je vrieme		tuđa	M. 69
13.	O sunce spasa, Isuse		slaba	M. 74
14.	Slavne pjesme posvud nek zaore		„	M. 77
15.	Stala majka		izkrivljena	M. 81 C. P. M.
	UZKRS			
1.	Isus usta slavni		slaba	M. 86 C. P. M.
2.	Isus usta slavni		„	M. 87
3.	Na čast uzkrsnuloga		„	M. 90
4.	Na nebu zora rudi		„	M. 91
5.	Na nebu zora rudi		„	M. 92
6.	Naš je usto Spasitelj iz groba		loša	M. 93
7.	Na Uzkrsa dan toga		„	M. 94
8.	Noć se lomi, zora rudi		„	M. 95
9.	Opet sunce svjetlost steče		„	M. 97
10.	Pjevaj hvale, Magdaleno		„	M. 98
11.	Slava ti, Kriste, smrt si satro		„	M. 101
12.	Veliko je sad veselje		„	M. 104
13.	Veseli se, o Marijo, Aleluja		izkvarena	M. 105
14.	Veseli se, o Marijo, Aleluja		izkvarena	M. 106
15.	Zora nebom zarudjela		loša	M. 107 C. P. M.
16.	Na Uzkrsa dan toga		loša	C. P. M.
	SPASOVO			
1.	Kako krasno svršuje se		nezgodna	M. 109
2.	Oštri suče svih grješnika		loša	M. 113
	DUHOVI			
1.	Dođi, dođi Duše Sveti	loš	slaba	M. 114
2.	Dođi, Duše Presveti	„	„	M. 115
3.	Dođi, Duše Presveti		izkvarena	M. 110
4.	Dođi, Duše Presveti		slaba	M. 117, 118
5.	Duše Sveti, koj' izhodiš		suhoparna	M. 119
6.	Ja vjerujem, ja se ufam		„	M. 121
	PRESVETO TROJSTVO			
1.	Ime štujem Trojstva presvetoga	slab	slaba	M. 122
2.	O dođi, Stvorče, Duše Sveti		„	M. 123
3.	Sveto Trojstvo, nedohitna tajno		nepravilna	M. 125
4.	Već žarko sunce zalazi		loša	M. 126
	SVETOOTAJSTVENE			
1.	Blagoslov nas Bože mili		loša	C. P. M.
2.	Divnoj dakle		„	M. 172
3.	Hvali Sion Spasitelja		„	M. 146
4.	Hvali Sion Stvoritelja		trivialna	M. 127
5.	Isuse premili		slaba	C. P. M.
6.	Isusovo tielo sveto		tuđa (njem.)	M. 128
7.	Isus sam će k nama saći		„	M. 129, C. P. M.
8.	Klekni puče pobožni		loša	M. 130

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
9.	Odzivam se Isuse			M. 135
10.	O hostijo spasonosna			M. 148
11.	O premili Isuse, pogledaj me		sentimentalna	M. 135
12.	Pred oltarom Tvojim klečim		slaba	M. 138
13.	Preni mi se, dušo moja		njemačka	M. 139
14.	Pun vjere stoj		nezgodna	M. 141
15.	Klanjajmo se uviek tomu		loša	M. 156
16.	Klanjam Ti se božanstveni kruše		njemačka	M. 157
17.	Sakramentu veličajnom		loš završetak	M. 142
18.	Sion goro, pjevaj, kliči		djelom. trivialna	M. 144
19.	Sion goro, pjevaj, kliči		njemačka	M. 145
20.	Za Tobom mi vene duša		trivialna	M. 151
21.	Zdravo Tielo porođeno		loša	M. 155
22.	Svet, svet, svet		tuđa	M. 159
23.	Svet, svet, svet		slaba	M. 160
24.	Svet, svet, svet i presveti		trivialna	M. 162
25.	Tamjana se miris diže		trivialna i tuđa	M. 164
26.	Tantum ergo		tuđa	M. 174
27.	" "		tirolska	M. 180
28.	" "		slaba	M. 183
29.	" "		"	M. 184
30.	" "		"	M. 185
31.	" "		"	M. 186
32.	" "		loša	M. 187
33.	" "		loša	M. 188
34.	" "		tuđa	M. 189, 190
35.	" "		tuđa	M. 191
36.	" "		loša	C. P. M.
37.	U tišini na oltaru			
	SRDCE ISUSOVO			
1.	Božanskog srdca svet slušam glas			C. P. M.
2.	Bože naš			A. C.
3.	Do nebesa			K.
4.	Isuse, jedno žudim		sentimentalna	M. 198
5.	Isuse, kralju		loša	M. 215
6.	Isuse, kralju		"	M. 216
7.	Isuse, kralju		"	M. 217
8.	Isuse, kralju neba i zemlje		"	M. 218
9.	Isuse, kralju neba i zemlje		"	M. 219
10.	K nebu, mili dome moj		trivialna	M. 199
11.	Nek vlada Bog		social. korač.	A. C.
12.	O Boga našeg srdce sveto		ritam. trivialna	M. 201
13.	O srdce spasa mog	loša dekl.	tuđi duh	M. 204
14.	O vječna sliko Višnjega		slaba	M. 206
15.	Sladko srdce Isusovo		trivialna	M. 220
16.	Sunašce na počin palo	trivij.	trivialna	M. 210, C. P. M.
17.	Ti Kriste		tuđa	M. 208
18.	U slavu svetog Srdca		sentimentalna	M. 211
19.	U slavu svetog Srdca		tuđa	M. 212
20.	Ustaj rode	neozbilj.	triv. koračn.	M. 222
21.	Ustaj rode	"	"	M. 223
22.	Ustaj rode	"	"	M. 224
23.	Živio Isus			
	MARIJANSKE			
1.	Ah, što si sladka djevice		banal. sentimen.	M. 225
2.	Ave Maria		slaba	C. P. M.
3.	Čuj nas, majko		slaba	C. P. M.
4.	Danak svaki		necrkvena	M. 226
5.	Djevo, o Imakulata		trivialna	M. 228
6.	Djevice nevina		loša parafraza	M. 292
7.	Gle svibanj		tuđinska	M. 229
8.	Kad me brige	slab	slaba	M. 230
9.	Kad zora			
10.	Kraljice možna	slaba dekl.	tuđ. loš ritam	M. 234
11.	Kraljice, s koje sja	loš	slaba	M. 235
12.	Kraljice zdravo		tuđa	M. 237
13.	K suncu svaka roža		puna srdca, pune čaše	
14.	O kraljice	slaba dekl.	loša	M. 236
15.	Liepa si liepa		trivialno	M. 239, C. P. M.
16.	Majko Božja čudotvorna		tuđ. duha	M. 241
17.	Majko Božja čudotvorna		"	M. 242
18.	Marijina smo djeca mi		slaba	M. 245, C. P. M.
19.	Marijo kroz življenje		tuđinska	M. 248, A. C.
20.	Marijo majko ljubljena		loša	M. 249

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
21.	Marijo o zviezdo mora		slaba krparija	M. 255
22.	Marijo o zviezdo mora		tuđinska	M. 256, C. P. M.
23.	Marijo, ti mila majčice		trivialna	M. 263
24.	Moćna o dičena	slabo	loše	M. 264
25.	Liepa si o Marijo		trivialno	M. 262
26.	Na toj zemlji			M. 265
27.	Nježno srdce	slab	trivialno	M. 266
28.	O blažena djevo		„	M. 267
29.	O djevo sveta	slab	loše	M. 270
30.	O djevo, što u raju sjaš		tuđ. duha	M. 271
31.	O kruničaru, u boj	slab	banal. korač.	C. C.
32.	O Marijo, majko mila		slaba	M. 273
33.	O Marijo majko		sentimentalna	M. 274
34.	O Marijo, mila		izkrivljena	M. 276
35.	O Marijo, sladki su mi		loša, nepregledna	M. 277
36.	O palmo		trivialna	M. 279
37.	O prečista nam djevice		slaba	M. 280
38.	O prečista, ti si sunce	ritam slab	nepregledna	M. 281
39.	O zviezdo mora		sentimentalna	M. 282
40.	Pod obrambu		tuđinska	M. 283
41.	Pred djevicom		loša konstruk.	M. 284
42.	Prejasna kraljice		slaba	M. 285
43.	Prejasna kraljice		slaba, tuđ.	M. 285
44.	Pun sjaja		trivialna	M. 287, C. P. M.
45.	Pun sjaja		„	M. 288
46.	Rajska djevo		„	M. 289
47.	Ružica majska		„	M. 290
48.	Majka mira		nepravilna	M. 294
49.	Marijo, ti mila ljubice		loša deklamac.	M. 296
50.	O dušo moja, koja vidje		tuđinska	M. 297
51.	O prečista nam djevice		loše	M. 298
52.	Sa pouzdanjem, vjerom tvrdom		tuđinska	M. 299
53.	S krasote svoje slavljena		trivialna	M. 300
54.	Spomeni se djevo mila		tuđinska	M. 301
55.	Svi u glas jezici		loš ritam	M. 303
56.	Ti djevice čuvarice		„	M. 305
57.	U Lurdu se pojavi		loša	
58.	Zadrhta Sion		„	M. 309
59.	Svoj mili lik ukaži		„	M. 310
60.	Zdravo djevo		„	M. 313, K.
61.	Prečista djevice		„	C. P. M.
62.	Tisuć puta zdravo budi		„	C. P. M.

SVETCIMA

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
1.	Ako tražiš čudesa		slaba	C. P. M.
2.	Alojzije, daj da te slavim		„	M. 333
3.	Cecilijo, ti prezireš svu slast		„	M. 346
4.	Cecilijo, te prezireš svu slast		loša	M. 347
5.	Cio Josipe raj		„	M. 321
6.	Čuj sveti Franjo		„	C. P. M.
7.	Hote, Bogu hvala dajmo		slaba	M. 334
8.	Hote, Bogu hvalu dajmo		„	M. 335
9.	Izpred lica Svevišnjega		„	C. P. M.
10.	Iz zemaljske suzne doli		„	C. P. M.
11.	Kriste, Kralju svih vjekova		„	C. P. M.
12.	O Padove čuj, zove		„	C. P. M.
13.	Ognjevit bojni poklik baci	strašno	veoma loša	M. 330
14.	Ognjevit bojni poklik baci	slabo	„	M. 332
15.	O Josipe, ti uzore	„	slaba	M. 322
16.	Pojmo harno u čast vječnom Bogu		„	M. 329
17.	O uzvišena istino		neozbiljna	M. 344
18.	Svetim hramom		slaba	M. 323
19.	Svetog Trojstva miljeniče		dosadna	M. 314
20.	Svetom Alojziju pjevajmo slavu		neozbiljna	M. 337
21.	Sveti Franjo serafinski		veoma loša	M. 343, C. P. M.
22.	Terezijo, rajsko diete		loša	C. P. M.
23.	Ti voliš mladež		„	C. P. M.
24.	Usred svoda nebeskoga		„	C. P. M.
25.	Vi krasne zviezde		krparija	M. 328
26.	Zanatlijo tihi		slaba	M. 325
27.	Zdrav Antune		„	C. P. M.
28.	Zdravo Katarino sveta		loša	M. 348
29.	Zdravo proroče, čudesa tvorče		trivialna	M. 340
30.	Zdravo proroče, tvorče čudesa		loša	C. P. M.
31.	Zdravo vrste svih kreposti		„	C. P. M.
32.	Želiš li biti pokornik		„	C. P. M.

Red. broj	Naziv pjesme	Tekst	Melodija	Zbirka
	MISNE			
1.	Blagi Bože ljubav moja		loše	M. 366
2.	Bože, evo dolazimo		tuđinska	M. 359
3.	Čist, da si krstni zavjete		slaba	M. 367
4.	Dobro moje, ljubav moja		tuđinska	M. 352
5.	Došle su ti duše vjerne		slaba	M. 351
6.	Došle su ti duše vjerne		tuđinska	M. 353
7.	Gospodine, o Bože moj		„	C. P. M.
8.	Hoćemo Boga		trivialna	M. 368
9.	Jekni pjesmo		slaba	M. 369
10.	Jekni pjesmo		trivialna	M. 370
11.	K tebi grne narod vjeran		slaba	M. 369
12.	Oče, kog nas Isus pohnat uči		„	M. 360
13.	Oče, kog nas Isus pohnat uči		slovenačka	M. 361
14.	Oče, o kom Isus nama		tuđinska	M. 356
15.	O silni jaki Bože		ne crkv. duha	M. 358, K.
16.	O spavaj, snivaj spokojno		slaba	M. 358 a
17.	Pokleknimo pred Bogom		tuđinska	M. 361
18.	Sa nebesa sad će doći		slaba	M. 363
19.	Sa nebesa sad će doći		tuđinska	M. 364
20.	Sad će počet žrtva sveta		trivialna	M. 370
21.	Spasitelju, dobri Isukrste		slaba	M. 362
22.	Svemožni Bože		necrkvena	M. 366
23.	Svemožni Bože		„	M. 367
24.	Svemožni Bože		„	M. 368
25.	Strašni sud će u dan cvila	slab	slaba	M. 379
26.	Tebi na visini Bože		trivialna	M. 372
	LITANIJE LAURETANSKE			
	Nepodpuno komponirane: bez »Moli za nas«			M. 373, 374, 375, 378, 379, 412, 413, 414, 415, 416, 418, 419

Tumač kratica:
M = Magnificat — Zagreb (Tisak Glasnika Srdca Isusova)
C.P.M. = Crkvena pjesmarica — Mostar
K = Hrvatski Crkveni Kantual — Zagreb (Izd. »Vienca«)
A.C. = Anđeosko cvieće — Zagreb

Iz mladih dana „Katoličkog Lista“

Piše: Dr. Janko Penić

(Svršetak)

VJERSKA SNOŠLJIVOST

Da su osnivači i pokretači »Katoličkog Lista« bili uistinu vrlo dalekovidni, vidi se i po tome, što su se u uvodnom programatskom članku prvoga broja dotakli i pitanja vjerske snošljivosti te prema njemu zauzeli svoj izpravan i jasan stav. Sviestni, da katolici žive izmiešani s pripadnicima drugih vjera, kršćanskih i nekršćanskih, osjećali su se ponukanima, da reknu koju rieč i o odnošajima, koje kane podržavati u javnom životu s predstavnicima drugih vjera. Katolička Crkva je realan promatrač života. Gleda ljude i njihove životne prilike onako, kakve one jesu. Uočuje sve okolnosti. Računa sa svim mogućnostima i pojavama, a napose s onima, koje već davno postoje. Ne zatvara oči ni pred kakvim potežkoćama. Ne zanosi se nikakvim iluzijama. Sve u životu pomno izpituje, brižno iztražuje, o svemu oprezno, triezno i zrelo sudi, a nakon zreloga suda tek nastupa u svakdanjem životu. Tako ni naši predšastnici kao umni, a još više u duhu Katoličke Crkve duhovno visoko izgrađeni, nisu mogli prieći preko činjenice, da su u istoj državi, štoviše, i u samim hrvatskim zemljama, pa i u samoj zagrebačkoj biskupiji pomiešani s ljudima drugih vjera. Logično je bilo, da su se izjasnili i u tom pogledu. Izjava je tako stvarna i temeljita, da je se s pravom može zvati programatskom. Kad su postavili svrhu listu, nadodaju odmah:

»Iz ovoga ipak podnipošto nesledi, da mi svako, od našega se razlikujuće veroizpovedanje okovnom nekakvom intoleranciom osudjujemo; znademo bo, da je perva zapoved nauka Isukerstova zapoved ljubavi, te da se ova nikakovim obzirom raznosti verozakona omejašiti nesmie; znademo, da sud pripada Onomu, komu je po otcu nebeskom poveren. Premda čoveku prirodjeno je: iskreno svoje osvedočenje i drugim priobćiti hoteti: mi ipak neosudjujemo nikoga u obziru vere, izvan onoga, koi u nehajstvu tumara. Takovog osudjujemo — zvao se triput rimokatolikom — kano nepriatelja svake istine. Medjusobno progonjenje raznih veroizpovedanjah neslaže se niti sa naukom, niti sa primerom spasitelja; ono je samo žalostno potverdjenje izroka Ivana Jakova Rousseau-a: »Sve je dobro

izlazeć iz ruke božje: sve se pokvari u ruci čoveka.« Mi se pako nadamo, da nijedan brat, budi kojega mu drago veroizpovedanja, ako mu samo istina ozbiljno na sercu leži, u našem listu kamena smutnje naći neće.«[9]

Ova je izjava suvremena danas, nakon 95 godina izlaženja »Kat. Lista«, upravo tako, kako je bila suvremena i onda, kad je napisana i u sviet poslana. Niti joj imamo što dodati, a niti što oduzeti. U teoriji ju je »K. L.« uviek naglašavao, a u praksi neumorno ostvarivao. To je ukratko i pregnantno izražena nauka Katoličke Crkve u odnošaju prema drugim vjerama i njihovim vjernicima. Iztičemo ove misle o snošljivosti i danas zato, jer još uviek ima neupućenih, a još više zlobnih ljudi, koji bi htjeli međuvjerski rat i, ne mogavši naći drugog povoda, izvlače na površinu već toliko puta kao neosnovanu prikazanu i zabačenu tvrdnju o nesnošljivosti Kat. Crkve.

Katolička Crkva ima do u tančine izgrađenu svoju bogoslovsku nauku. Njezina je nauka podkriepljena tolikim i tako jakim dokazima iz naravnoga i nadnaravnog reda, da je izdržala napadaje i kritike svih naučnih struja i sustava kroz svih 20 vjekova. Još se nije pokazao, a niti se može pokazati na svietlo ni filozofski ni bogoslovski sustav, a još manje pojedini filozof ili bogoslov, u opreci s naukom Kat. Crkve, a da mu nije jasno pokazano, gdje su mu manjci i zablude. Niti se Crkva ikada bojala javne kritike, a još manje je se boji danas. Njezina su načela jasna i dokazana, od načela nema popuštanja, a pogotovu nema odstupanja. Pa ipak je Katolička Crkva u svagdašnjem životu širokogrudna, susretljiva i puna takta. Nikoga ne prezire, niti mrzi. Sa svima je pripravna surađivati kad se radi o javnom dobru. Dobro podupire i hvali kako kod svojih vjernika tako i kod tuđih. A kad kori zlo, kori ga kod svojih jednakom mjerom kao i kod drugih. Dvie su dužnosti temeljne ne samo kršćanske nego obće čovječanske: Čini dobro, a bježi od zla. A Crkva kao vjerni čuvar i nepogrješivi tumač sve nauke ukoliko je u vezi s Bogom, dakle svih vjerskih i ćudorednih istina, i ne može postupati drugčije, nego podupirati dobro, gdje god se ono pojavi, kao i zazirati od zla, pa dolazilo ono bilo odakle.

Mi imamo jasnu spoznaju o Božjem otčinstvu. Bog je svima ljudima zajednički otac, a svi smo ljudi među sobom braća. A što je naravnije, nego da se braća, unatoč razlika i opreke u mišljenju i osjećanju, slažu i međusobno pomažu. Zar ne diktira već sâm zdrav razum, da su bratske svađe, bune i nemiri propast obitelji?

Gdje su kršćani kao kršćani dizali bune protiv zakonite vlasti, ili možda uzkraćivali dužne obveze zakonitom gospodaru? Sv. Pavao opiminje kršćane, rimske podanike, unatoč velikih izrabljivanja sa strane vlasti, neka vjerno vrše svoje obveze prema vlasti i gospodarima, makar su pogani i neprijatelji kršćana. »Podajte svima, što ste dužni: komu porez, porez; komu carinu, carinu; komu strah, strah; komu čast, čast. Ne budite nikomu ništa dužni, osim da ljubite jedan drugoga; jer koji ljubi bližnjega, izpunio je zakon« (Rim. 13, 7—8). »Dajte dakle caru carevo, a Bogu Božje« (Mk. 12, 17).

Prva i najveća zapovied u čitavom kršćanskom zakonu je zapovied o ljubavi. Najprije ljubav prema Bogu, a odmah iza nje ljubav prema bližnjemu. Na pitanje, tko je naš bližnji i prema tome, koga sve treba da grije naša ljubav, kršćanstvo odgovara bez postavljanja ikakvih međa. Gdje je čovjek, tu je naš bližnji. Dostaje samo jedna jedina oznaka, da je neko biće čovjek, i već stupa na snagu zapovied ljubavi. Pa i onda je zapovied ljubavi na snagi, kad je to biće čovjek naš neprijatelj. Ako dakle ni samo neprijateljstvo, koje pod svojim pojmom može kriti i najgori zločin, nije opravdan razlog za odstupanje od obveze ljubavi, onda je još manji razlog razlika u vjeri, koja u najvećem postotku ljudi nije zlonamjerna, nego naslieđena te obiteljskim i narodnim predajama podržavana. Ako izuzmeš začetnike raznih vjerskih sljedbi, koji su redovito po broju maleni, a koji jedni nose sviestnu odgovornost za vjersku stranputicu, svi drugi pristaše redovito su tamo, jer su takav zakon od starijih primili. Prema tome je blage uspomene naš predšastnik, zagrebački kanonik, a kasnije banjsko-bistrički biskup, Mojses samo naglasio dobro poznatu i u tančine razvijenu zapovied o ljubavi u Kat. Crkvi, kad je napisao »da se ova nikakovim obzirom raznosti verozakona omejašiti nesmie«.

Najzad sve vjere, kolikogod se među sobom razlikuju, imaju mnogo i zajedničkih istina. Vjera u duhovnog, osobnog Boga Stvoritelja; u kaznu za zlo i nagradu za dobro; vjera u pravdu, milosrđe. Sve ciene i preporučuju dobra djela, rodoljublje, krepostan život i mnogo drugo. Zar nije već to široka osnovica za međusobnu suradnju?

Međutim je izvan vjerskog područja još više, da ne kažemo bezbroj, mogućih dodirnih točaka, na kojima je moguća upravo obilna suradnja. Takva se mogućnost suradnje pruža u politici, gospodarstvu, trgovini, prometu, zdravstvu, a naročito u podizanju dobrotvornih ustanova za obće narodno dobro. Čemu se dakle uviek bojati i vječno u strahu biti od neke imaginarne vjerske nesnošljivosti zbog razlika u vjeri, kad je puno više životnih istina, u kojima se podpuno slažemo i gdje je postojala i danas postoji vrlo koristna suradnja između katolika i pripadnika drugih vjeroizpoviesti!

[9] »Katolički list zagrebački«. God. I. (1849.). Br. 1. Str. 1.

SVEĆENIČKI SASTANCI

Obći crkveni zakonik[10] u kanonu 131. propisuje, neka se svećenici u svakoj biskupiji češće kroz godinu sastaju na konferencije ili viećanja. Predmetom viećanja treba da budu pitanja ćudoredna i liturgička, a mogu se dodati i druga pitanja, koja će po sudu biskupovu moći svećenicima koristiti za razvitak u znanju i pobožnosti. To su naše pastoralne konferencije ili korone, koje se kod nas obdržavaju u svakom dekanatu jedanput na godinu. Naša »Prva Sinoda« razpravlja o njima potanko na str. 174—5. Da je od ovih konferencija velika i neprocjenjiva korist za svećenički duhovni život ,a po tom i za duhovni život vjernika, to je izvan svake diskusije.

Međutim mi ovdje ne kanimo razpravljati o našim koronama ni o službenim sastancima uobće, nego o svećeničkim sastancima, koje preporučuje svećenicima prvi broj »Katoličkoga lista zagrebačkoga«. To su dragovoljni sastanci, prijateljska, bratska viećanja, na koja dolaze svećenici vlastitom pobudom. Na njima će svećenici izmjenjivati svoje misli i opažanja. Poticat će jedan drugoga na izgrađivanje samoga sebe, a još više na složan rad oko duhovnoga i vremenitoga napredka cieloga naroda.

Pisac članka »Predlog za duhovne pastirske i književne sastanke svetjenikah« predlaže »da duhovnici, koji budi u kojem mestu, budi u susedstvu prebivaju, te se u ljubavi zvanja svoga, i potrebitih znanosti slažu, družtveni savez medju se urede, usled koga bi se na opredeljene roke sastajati imali, da se o književnimi i duhovno-pastirskimi stvarim dogovaraju.«

»Predmeti dogovorah su dvostruci, duhovno-pastirski i književni. Medju duhovno-pastirske računamo: a) Dvojbe i tegobe, što koi u obavljanju zvanja svoga imade: te se radi njih s bratjom posavetovati želi. b) Osobiti slučaji i izkustva u duhovnoj službi, što radi velike zanimivosti ili važnosti zaslužuju, da se ostalim koristnih opazkih radi priobće. c) Nove uredbe višjih oblasti, one napose, u kojih je važno saznati pravo njihovo znamenovanje, zatim uzroke, radi kojih su izdane, kao i način, kojim bi se najlaglje u život provesti dale. d) U obće svi takovi službeni posli, koji jednoliko postupanje, dakle priateljsko suglasje susednih duhovnikah iziskuju, kao n. pr. red službe Božje, ukinutje vladajućih u kojoj okolici zlih običajah, predsudah i praznoverstvah, obderžavanje kakve izvanredne pobožnosti i t. d. e) Iste pomanje razpre i neporazumjenja, što se među susedi u službi čestje poradjaju, te se u takovim dogovorima savetom i posredovanjem ostale bratje lahko rešiti dadu.«

»Medju književne predmete dogovorah računamo takove bogoslovne budi glavne budi pomoćne znanosti; koje za dušoskerbnike polag različitih okolnosti veću važnost imadu. Izbor posebnoga predmeta iz ovih biva polag praktične važnosti i potrebe.«

»Ako poverh toga još koi časak preostane, a on se po ćudi pojedinih članovah obratiti može na razgovore o novim knjigama, o duhovnima zavodima, o dvoumnostima na koje koj pri čitanju nagazio bude, ili u obće o važnim stvarima, što ih je koi čitao.«[11]

Kako su dalekovidni i oštroumni bili ti naši nikad dosta spominjani predšastnici! Razvijali su misli i stvarali nacrte, koji su tako suvremeni, koristni i puni pobuda, kao da su doneseni jučer ili danas, a ne prije stotinu godina. Kakva korist od svećeničkoga družtva? Svećenik sam na sebi ne vidi kolar. Malo po malo može izbliediti pojam svećeničkoga dostojanstva. Zapusti se. Izgubi se u gospodarstvu ili u svjetovnim brigama kojega drugoga smjera. Sad sebe više ne prepoznaje. Od poletnoga mladomisnika nakon tri četiri desetljeća postao ravnodušan i odbojan prema svemu, pa i prema najuzvišenijim svetinjama. Obratno, kad dolazi u svećeničko družtvo, vidi na bratu svećeniku kolar, koji ga i nesviestno upozoruje: pazi na svećeničko dostojanstvo i staležke dužnosti. Životne borbe i neuspjesi rađaju u duši potištenost i klonulost. Prijatelj svećenik te za čas utješi i digne. Skupio si snage i gurat ćeš životni teret pak neko vrieme. Savjest je obterećena i nema mira. Boji se k oltaru. Ako je sâm — daleko od braće svećenika, bojazan je, da će je konačno nakon dulje borbe ušutkati, pa će postati tupa i k oltaru će pristupati baš tako bez refleksija kao i na svaki drugi posao. Naprotiv, u svećeničkom će družtvu naći brata, odteretiti dušu, savjest će opet postati budna, a svećenik idealan. To su osobne duhovne koristi.

A službene, pastirske? Iskustvo je svjedokom, da život neprestano rađa potežkoće, koje si i najbolji svećenik sam ne može riešiti, a u družtvu se rješavaju brzo i lako, da je milina. Narod je kao njiva. Digni ruke od nje samo za čas, već će se pojaviti toliki korov, da te srsi prolaze. A u župi i radi malog nehaja toliko »zlih običajah, predsudah i praznovestvah«, da se ne ćeš moći više snaći. Koliki bi svećenici već davno klonuli duhom, da ih nije osvježilo svećeničko družtvo i poleta im dale krasne djelatnosti i primjeri susjednih svećenika!

Obnavljanje i produbljivanje bogoslovske znanosti se ne može nikad dosta preporučiti. Odkada postoji Crkva, odtada neprestano traju i pobude, što ih Crkva daje kleru s obzirom na proučavanje svetih bogoslovnih znanosti. Već sv. Pavao opominje učenika Timoteja: »Pazi na čitanje, nagovaranje, učenje« (1 Tim. 4, 13). Kasnije svi obći i pokrajinski sabori upozoruju na nauku. Direktive su Svete Stolice, biskupa i njihovih sinoda o tom predmetu upravo bezbrojne. Kako svećeničko družtvo daje poticajâ za ćudoredni život, tako to biva i u nauci. U družtvu nastaje plemenito natjecanje, tko će nešto izvesti bolje i ljepše, proučiti neko pitanje s većim uspjehom. Pogotovu se mnogo nauči u svećeničkom družtvu iz sadržaja svjetovnih

[10] »Codex Iuris Canonici«, can. 131.

[11] »Katolički list zagrebački«. God. I. (1849.). Br. 1. Str. 6.—7.

knjiga. Svaki svećenik ne može i ne dospije sve čitati. Ali se uviek nađe braće, koja se rado bave i pitanjem profane književnosti, pa o tome rado pouče i druge svećenike. Konačno, život ima toliko problema, na koje je već svećenik »nagazio« ili još »nagazio bude«, da svećeničkim sastancima ne će nikada uzmanjkati gradiva.

»Bolje je dvojici nego jednome... Jer padne li jedan, digne ga opet drug njegov. A težko jednome, ako padne! Nema drugoga, da mu pomogne podići se« (Propov. 4, 9—10). Svećeničko je družtvo već mnogoga svećenika podiglo i spasilo, a pridizat će i spasavati tim više, što će se svećenici radije i s idealnijim motivima sastajati.

»CURATE STRENUE«...

»Katolički List« je 1899. slavio svoju pedesetgodišnjicu izlaženja. Tom prigodom 28. prosinca 1899. izađe svečani broj lista,[12] u kom se na prvoj stranici nalazi pjesma »U slavu pedesetgodišnjice ‚Katoličkoga Lista'«, a iza toga na punih 13 stranica izcrpni »Život ‚Katoličkog Lista' u prošlih 50 godina« iz pera urednika Korenića sa svjetlopisima svih dotadanjih urednika. Jedan je primjerak ovoga svečanoga broja poslao urednik Korenić 18. I. 1900. u Rim na dar sv. Otcu Papi Leonu XIII. s toplim preporučnim latinskim pismom, koje je odtisnuto u »Kat. Listu« od 3. V. 1900 Kao odgovor na dar i popratno pismo dobio je urednik Korenić *Breve*[13] od Pape Leona XIII., u kojem stoje i ove značajne rieči: »Curate strenue, ne Ecclesiae castra defensoribus careant in regno Croatiae« — pazite pomnjivo, da bedemi Crkve ne ostanu bez branitelja u kraljevini Hrvatskoj. Breve nosi nadnevak 4. travnja 1900., a »Katolički List« ga je javnosti priobćio u izvorniku i hrvatskom prievodu u br. 18. od 3. V. 1900. Već u sliedećem broju stavio je urednik ove rieči kao geslo na čelo lista. Od toga vremena nosi list opomenu Sv. Otca kao geslo neprestano kroz sve daljnje godine svoga izlaženja.

Kad čovjek čita burnu poviest »Kat. Lista«, a još više obću crkvenu poviest, onda vidi, da se Katolička Crkva s punim pravom naziva »Vojujuća Crkva«. Uviek smo u borbi. Nikada nemamo mira. Crkva se bori protiv poganskog rimskog carstva. Nakon toga dolaze krivovjerja. Pa iztočni razkol. Protestantizam sa svim zabludama prijašnjih vremena, zaodjenutima u novo ruho i novu taktiku. Francuzka revolucija s blistavim frazama slobode, jednakosti i bratstva. Socializam i komunizam s praktičnom primjenom drugoga svjetskoga rata, koji po obsedu ratom zahvaćenih naroda i država i po žestini krvoločnoga obračunavanja nadilazi i samu ljudsku maštu. A sve ove zablude udaraju po Crkvi jedna više od druge. Crkva mora ratovati. Mora se braniti. Obrana je često vrlo težka, ali nikada beznadna. Kad se čini, da će je valovi neprijateljski prekriti i potopiti, javlja se pomoć s neba i dovikuje: »Što ste plašljivi, malovjerni?« (Mt. 8, 26). »Uzdajte se, ja sam nadvladao sviet« (Iv. 16, 33). »Ni vrata paklena ne će je nadvladati« (Mt. 16, 18).

Curate strenue... Na nama je svećenicima, urednicima, suradnicima, predplatnicima i čitateljima »Katoličkoga Lista«, da sa svoje strane učinimo što možemo, a drugu će pomoć Bog dati. »Istina je, mi priznajemo, da je intelektualni rad i napor težak i neugodan, da taj rad susteže i ograničuje lagodnost, da je u različitosti mnienja i trpak, no ne treba na to zaboraviti, da Bog svojim vjernima daje kompenzaciju gore, na nebu. Njihov život nalik je drami u dva čina; oni, koji trpe i snose u prvom činu, u drugom mogu biti kraljevi, dok koji čine obratno, njihov život nalik je tragediji.«[14]

*

Završujući naš prikaz ne možemo, a da se ne sjetimo još jedne svietle uspomene iz poviesti našega lista. U osmom broju prvoga godišta izručio je »Jedan svetski bogoljub u Beču« sliedeći »Pozdrav katoličkom listu zagrebačkom«: »Mili listu! davnjašnja potreba prouzročila je, da si se i Ti u ova burna vremena na krugovidu našeg učenog sveta pojavio, ja nemogu drugo, nego ton pojavu serčeno se radovati, i iz dubljine duše moje sreću Ti u preduzetju Tvom želiti; jer velika je zadaća Tvoja a neizmerno slavna nagrada, ako cjel tvoje namere postigneš i to baš sada je nastalo vreme, u komu Ti trake božanstvene nauke treba da čovečanstvu u njedra ulivaš, i tim spasenje ono, za kojim keršćjanstvo lebdi prineseš, jer Ti imaš oružie u ruci ono, koje najsilnii na serdca čovečeska upliv imade. Ti nosiš na čelu oklop onaj, koga najveća sila razbiti nije kadra, a kad pomislimo, kakva živimo vremena, kakva li nam pogibelj preti, lahko ćemo uviditi od kakve nam je važnosti moćna obrana Tvoja! — dakle mili listu dejstvuj na dušu čovečesku i uputjuj na putu pravde, rukovodi čovečanstvo k istini, da uvidi najprije, koji je pravi osnov ovog sveta, da se obsvedoči, da je ljubav bratska najveće blago i jedino jamstvo budućnosti naše, uveri također ljudstvo, da nesastoji spasenje ovog sveta u preteranosti, nego u pravdi i primernom miru, jer samo po tima uslovjama može procvetati duh novieg vremena! — Napredku tvomu svaka će se pravdoljubiva duša veseliti, a čovekoljubi će Te krepko podpomogati.«[15]

Iste su prilike, u kojima izlazi i s kojima se bori »Kat. List« danas kao i one, u kojima je ovu sadržainu i srdačno toplu čestitku »K. L.« pisao naš nepoznati prijatelj, pa zato ovu istu čestitku i dobre želje izričemo »K. L.« i mi nakon 95 godina obstanka i rada njegova.

---

[12] »Katolički List«, god. 1899., br. 52. Ovaj svečani — jubilarni broj ima 20 stranica, dok drugi brojevi imadu redovito samo 12 stranica. I papir je u ovom broju daleko finiji, nego u ostalim brojevima

[13] »Katolički List«, god. 1900., br. 18. Str. 137—8.

[14] »Katolički List«, god. 1899., br. 52. Str. 422. (S. Korenić: »Život ‚Katoličkoga Lista' u prošastih 50 godina).

[15] »Katolički list zagrebački«. God. I. (1849.). Br. 8. Str. 63.

LISTAK

MALI JUBILEJ

Dom sv. Josipa i sv. Mihovila u Hrvatskom Leskovcu za siromašnu djecu poznat je svoj našoj javnosti, a svećenicima napose. To je sirotište čč. sestara Karmelićanki, u kojem je smješteno oko 70 (sedamdesetero) dječaka u dobi od jedne do četrnaest godina. Ovaj dom pruža djeci još i više nego li roditeljska kuća. Podpuna njega i zabavište u najmlađim danima, stan i hrana, odjeća i obuća, crkva i škola, — sve je u tom Domu sv. Josipa i sv. Mihovila.

Djela kršć. ljubavi i milosrđa cienila su se uviek u Crkvi. Već u apostolsko vrieme vodi Crkva preko svojih đakona brigu za siromahe. U cieloj svojoj poviesti gradila je Crkva bolnice i ubožnice te određivala posebni doprinos za uboge. Osnivali su se i posebni redovi za prehranu siromaha, odkup robova i njegovanje bolestnika. Poviest Crkve jest poviest milosrđa!

I Dom sv. Josipa i sv. Mihovila u Hrv. Leskovcu jest djelo sv. Crkve. Otvorio ga dne 3. siečnja 1920. godine blagopokojni zagrebački nadbiskup dr. Ante Bauer na vlastitom svojem zemljištu i u vlastitim zgradama. Taj dom povjerio je i predao u vlastničtvo čč. ss. Karmelićankama, da u njem obskrbljuju i odgajaju siromašnu djecu. Blagonaklonošću pok. nadbiskupa čč. sestre su odmah preuredile gospodarske zgrade, te su od njih načinile spavaonice i učionice za djecu, te kapelicu i klauzuru. Prve godine bilo je u domu samo 16 (šestnaest) dječaka, a već druge oko trideset, — i dalje redom sve više, do broja sedamdeset, koliko ih ima i danas.

Kroz dvadeset i pet godina postavio je ovaj zavod na noge i odaslao u sviet preko šest stotina dječaka, a to su danas različiti obrtnici, koji se u životu vrlo dobro snalaze. Ne zaboravljaju na stari svoj dom. Dobar katolički odgoj odrazuje se u čitavom njihovom životu. Pod vidom vječnosti savjestno vrše svoje poslove, a često i posjećuju mjesto svojih mladih dana te se s bivšim svojim poglavarima savjetuju i međusobno pomažu.

Dom sv. Josipa i sv. Mihovila mogao bi se punim pravom nazvati kućom Božje Providnosti. Osim par jutara zemlje, što marljivo obrađuju čč. sestre i njihovi gojenci, nema ovdje nikakovih stalnih i sigurnih prihoda. Ovaj dom uzdržava se najvećim dielom milostinjom svojih dobrotvora, a među ovima je najveći preuzv. g. nadbiskup dr. Alojzije Stepinac. Prema tome je ovaj dom djelo sv. Crkve ne samo po svojem postanku, nego i po svojem obstanku!

Sirotište u Hrv. Leskovcu još i danas je po svojem izgledu veoma čedno, kao što je bilo u početku. To su sve stare zgrade, trošne, tiesne i nepraktične. Stoga se čč. sestre Karmelićanke trude već nekoliko godina, da podignu novi dom. Već su pribavile opeke, vapno, pieska, željeza i građevnog drva, pa strpljivo čekaju dane mira, da svoj plemeniti plan stave u djelo. Dao Bog, da bude što prije, na dobro siromašne djece, a na ponos sv .Crkve!

Dne 3. siečnja o. g. — na 25. obljetnicu — posjetio je Dom sv. Josipa i sv. Mihovila zagrebački pom. biskup preuzv. g. Dr. Josip Lach, kao zamjenik preuzv. g. nadbiskupa. Djeca su u veselom božićnjem razpoloženju prisustvovala sv. Misi zahvalnici, a nakon toga izvela su liepi prigodni razpored u proslavu 25. godišnjeg jubileja svojega doma.

Sjetimo se češće ovoga doma siromašne djece u svojim molitvama kao i darovima, a dobro će biti podsjetiti na to i naše vjernike, župljane i prijatelje.

MIHOVIL PAVLIĆ
Zlatomisnik

Na Štefanje 1944. klečao je svečar u kapeli Hrvatskog Karmela u Brezovici okružen svojima najbližima pred oltarom i ganuta srdca slušao molitvu određenu za proslavu Zlatne Mise, koju je nad njim molio preč. g. Matošić, jubilarčev manuduktor, isti onaj, koji mu je kao đakon asistirao kod Mlade Mise prije 50 godina u župnoj crkvi sv. Marije na Dolcu:

»Pomolimo se! Svemogući vječni Bože, koji si po zakonodavcu svojem Mojsiju htio, da se pedeseta godina tajanstveno nazove jubilejem, i koji si zapoviedio, da se te blage godine svi opraštaju poslova i dugova, a robovima da se daje sloboda, podaj, molimo, obilje milosti svoje ovomu slugi svojemu Mihovilu svećeniku, koji pobožno slavi jubilej svetoga misničtva. Daj, da on, koji je po tvojem daru navršio pedesetu godinu misničtva, dobije oproštenje svih prestupaka, što ih je po ljudskoj slaboći počinio u svećeničkom staležu, a i tvoj blagoslov, kako bi mogao uztrajati neumoran u vršenju tvojih zapoviedi, ići od kreposti do kreposti i napokon prevalivši put ovoga života postići veselje slave nebeske i trajan boravak u onoj kući, koja nije podignuta rukama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.«

Nakon ove liepe molitve odpjevao je svečar jubilarac sv. Misu, pod kojom je iza Evanđelja izrekao prigodnu propovied zagrebački kanonik i ravnatelj nadb. kancelarije, preč. g. Nikola Borić. Poslije sv. Mise zahvalio se svečar dragom Bogu običajnom pjesmom Zahvalnicom dodavši i molitvu za samoga sebe: »Pomolimo se! Svemogući i milosrdni Bože, čuj dobrostivo molitve, koje ti upravljam iz svoje biede, i mene, slugu svojega, kojega nisi poradi kakvih zasluga, već po neizmjernom daru dobrote svoje uzdigao u službi nebeskih tajna, učini dostojnim služiteljem svetoga oltara, da tvoje posvećenje potvrdi, što moja rieč izgovara. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.«

Na izričitu želju svojih brojnih štovatelja i prijatelja odslužio je naš dični jubilarac sv. Misu na staro ljeto u župnoj crkvi sv. Marije na Dolcu, gdje je prije 50 godina pjevao svoju prvu sv. Misu. Hrvatsko pjevačko društvo »Lisinski« odpjevalo je »Misu in honorem s. Eduardi Regis« od talijanskog skla-

datelja Refičea, a na prikazanje »Spavaj Sinko« od pok. regensa zagrebačke katedrale Franje Kostanjevca. Svečar je bio mnogo godina uvaženi član ovoga pjevačkog zbora, jedan od prvih osnivača, i doživotni začastni član. Na orguljama je pratio profesor Mladen Stahuljak.

A sada se u kratko osvrnimo na ličnost našega svečara. Rodio se kao zagrebačko »dete« 9. srpnja 1872. od otca Mije i majke Ljubice rođ. Matešić. Pučku je školu i gimnaziju svršio u Zagrebu, maturu položio kao klerik nadb. sjemništa, a nakon svršene teologije podielio mu je subđakonat i đakonat banjalučki biskup Marković, dok ga je za svećenika zaredio nadbiskup dr. Juraj Posilović, i to na samo Tominje pred Božić godine 1894.

Sliedeće godine 1895. dekretom gradskoga poglavarstva u Zagrebu od 1. siečnja imenovan je pomoćnim katehetom na pučkoj školi, a zatim dekretom kr. zem. vlade godine 1899. postaje katehetom na školi kod sv. Duha i u Horvatima. Nakon 10 godina službe na ovim školama imenovan bi vjeroučiteljem u Donjogradskoj pučkoj školi, gdje je služio sve do 1923., kad je postao katehetom na školi u Draškovićevoj ulici.

Početkom mjeseca srpnja 1923. imenovao ga je nadbiskupski duh. stol u Zagrebu pristavom Diecezanske blagajne, pa su mu tom zgodom uračunate sve godine, koje je proveo u katehetskoj službi. Uz veliki i obsežni rad u ovoj blagajni, vršio je, a vrši još i danas, službu tajnika i blagajnika u Mirovinskom Zavodu umirovljenih svećenika nadbiskupije zagrebačke. Njegovom brigom dobivaju naši dragi umirovljenici redovito svoju i onako neznatnu mirovinu.

Svečar voli pjesmu, svjetovnu i crkvenu. Bio je članom poznatog pjevačkog družtva »Kolo« u Zagrebu punih 40 godina, a kasnije članom osnivačem i doživotnim začastnim članom družtva »Lisinski«. Kod svečanih prigoda u prvostolnoj crkvi odmah smo osjetili njegov sonorni i duboki bas, osobito kod Lamentacija. Po naravi je svečar još uviek živahnog temperamenta i vesele ćudi. On voli cvieće. Posebna mu je pasija, kako sam veli, t. zv. »ružologija«. Mnogim je župnicima prigodom firme svojom rukom ciepio najljepše ruže. Isto tako i voćke. A ljudi, koji cvieće vole, imadu dobro srdce i razumievanja za tuđe jade i potrebe. Pa tako i naš svečar odmah, i bez molbe i poziva, hrli u pomoć zborom i tvorom. Osobito rado pomaže crkve. Tako kod gradnje crkvenog tornja u Jablancu priskače u pomoć velikom svotom, pa su ga zato Jablančani izabrali svojim začastnim građaninom.

Svečar je vrlo rado boravio kod pok. župnika msgra dra Dovranića u D. Stubici, gdje je pomagao oko uređenja arkiva. Tu je župnoj crkvi presv. Trojstva darovao 2 vrlo liepo slikana oltara. Isto tako župnim crkvama u Gornjoj Stubici i u Mariji Bistrici po jedan slikani oltar. Novo osnovana župna crkva sv. Mihalja u Dubravi kod Zagreba ima slikani prozor sv. Mihalja, dar svečarev. U Hrvatskom Karmelu u Brezovici također je svečar postavio slikani prozor, kao što je uobće uz Preuzvišenog nadbiskupa dra Alojzija Stepinca najviše doprinio za izgradnju ovoga samostana. Mirovinski Zavod broji ga među svoje najveće dobročinitelje, jer je osnovao Zakladu, po kojoj njegova roditeljska kuća dvokatnica u Nikolićevoj ul. 11 po njegovoj smrti imade pripasti Mirovinskom Zavodu svećenika zagrebačke nadbiskupije.

Blagopokojni nadbiskup dr. Ante Bauer imenovao ga je za njegov rad u Diecezanskoj blagajni godine 1925. začastnim prisjednikom nadbiskupskog duhovnog stola, a preuzv. Ord. nadbiskup i metropolita dr. A. Stepinac imenovao ga začastnim kanonikom prvostolnoga Kaptola zagrebačkoga zbog njegove djelatnosti na dobrotvornom polju.

Čestitajući i ja sa svoje strane dičnom jubilarcu, želim mu u ime mnogih po onoj sv. Franje Asižkoga: Mir i dobro!

Don Carlos

CRKVENE VIESTI

Broj 520/1945.

Predmet: Razstavna parnica:
Rukavina - Lešnik

IZROČNI POZIV

U parnici o razstavi od stola i postelje, koju je pred ovim nadbiskupskim ženitbenim sudom pokrenula Emilija Rukavina rođ. Lešnik iz Vinice, poziva se ovime tuženik Josip Rukavina, rođ. 28. II. 1910. u Brodu na Savi, sada nepoznatog boravišta, da na dan 3. veljače 1945. u 8 sati prije podne osobno ili po svom zakonitom zastupniku ovomu sudu pristupi, da se o tužbi očituje, jer u protivnom slučaju bit će proglašen oglušnikom i parnica će se u njegovoj odsutnosti dovršiti i osuda izreći.

Nadbiskupski Ženitbeni Sud

U Zagrebu, dne 8. siečnja 1945.

Dr. A. Slamić, v. r. predsjednik suda — M. P. — **Drag. Bišćan**, v. r. bilježnik

Broj 698/1944.

Predmet: Brakorazvodna parnica:
Gogić - Škrbec Ripka

IZROČNI POZIV

U brakorazvodnoj parnici od stola i postelje, koju je pred ovim nadbiskupim ženitbenim sudom podigao zatočnik pravice g. Dr. S. Bakšić poziva se ovime tuženik Momčilo Gogić, sada nepoznatog boravišta, da na dan 29. siečnja 1945. u 8 sati prije podne pristupi osobno ili po svom zakonitom zastupniku ovomu sudu, da se o tužbi očituje, jer u protivnom slučaju biti će proglašen oglušnikom i parnica će se u njegovoj odsutnosti dovršiti i osuda iz ogluhe izreći.

Nadbiskupski Ženitbeni Sud

U Zagrebu, dne 28. prosinca 1944.

Dr. A. Slamić, v. r. predsjednik suda — M. P. — **Drag. Bišćan**, v. r. bilježnik

REKTORAT DJEČAČKOG SJEMENIŠTA — ZAGREB, VOĆARSKA CESTA 106

Iznosimo ovdje imena samo onih novih primljenih seminaraca u naše sjemenište, kojima nismo mogli poslati prijamnicu po sigurnom tekliću nego samo poštom. Imena sliede onako, kako su stizale molbe. Za I. razred primljeni su sliedeći:

Klarić Alojzije sjem. br. 74. ž. Mače. — Sertić Ivan sjem. br. 77, Udbina Zagreb. — Barilar Dragutin sjem. br. 78. Krapina. — Pendelić Vlado sjem. br. 91. Ivanić Grad. — Hren Rudolf sjem. br: 95. Gornji Miholjac (p. Podravska Slatina). — Cvetnić Ivan sjem. br. 122. Sv. Ivan Zelina. — Korbar Berislav sjem. br. 149. Pregrada. — Vrančić Milan sjem. br. 153. ž. Plešivica, Jastrebarsko. — Vrabec Milan sjem. br. 154. ž. Plešivica, p. Jastrebarsko. — Kovačiček Dragutin sjem. br. 160., ž. Kraščina. — Haladin Stjepan sjem. br. 59. ž. Vrbovečki Rakovec, kotar Križevci. — Prevarić Milan sjem. br. 168. Velika, p. Vrbovec. — Vugrin Tomo sjem. br. 173. Granešina — Bartol Vladimir sjem. br. 190. Bedekovčina. — Dugorepec Antun sjem. br. 191. Bedekovčina. — Antolić Ivan sjem. br. 199. Granešina. — Štajcer Vilim sjem. br. 90. Petrinja. — Marjanac Dragutin sjem. br. 209. Slav. Kobaš. — Banovec Ljubomir sjem. br. 211., ž. Sveti Ivan Zelina. — Večerin Franjo, sjem. br. 221., ž. Donja Zelina, p. Sv. Ivan Zelina. — Repak Ivan sjem. br. 225., ž. Pribić, kotar Jastrebarsko. — Jambrošić Josip, sjem. br. 241., ž. Žakanj, kot. Karlovac. — Hrg Franjo sjem. br. 144. Ivanec (Varaždin). — Šamec Franjo, sjem. br. 260, Granešina. — Pokos Stjepan sjem. br. 261, ž. Svibovec, kotar Novi Marof. — Čunčić Alojzije sjem. br. 295. Sunja. — Belas Mihovil sjem. br. 301. Vrapče. — Tumpić Mihovil sjem. br. 303. Marija Bistrica. — Pavlić Marijan sjem. br. 305., ž. Cirkvena, kotar Križevci. — Hvalec Zlatan sjem. br. 314., ž. Sutlanska Poljana. — Vreš Ljubomir sjem. br. 316., ž. Gornja Stubica. — Salar Alojzije sjem. br. 322., ž. Gornja Stubica. — Crnković Franjo sjem. br. 325., ž. Ludbreg. — Trdak Radovan sjem. br. 328., ž. Donja Konjšćina, kotar Zlatar. — Šašek Ivan sjem. br. 71.? — Kreber Vladimir sjem. br. 354. Bedenica, p. Sv. Ivan Zelina.

Za drugi razred su primljeni:

Kralj Vjekoslav, sjem. br. 349. Sunja. — Rihtarić Josip sjem. br. 65. Zlatar.

Svima ostalim smo poslali prijamnice već privatnim putem.

Još ne možemo stalno reći, kad će početi obuka za I. i II. razred. Kad to bude moguće, javit ćemo na vrieme svima putem novina i krugovala.

Rektorat

DAR »KARITASU«

Preč. g. dr. Josip Marić, kanonik i sveuč. profesor, darovao je prigodom božićnih blagdana Karitasu Nadbiskupije zagrebačke, zajednici Zagreb, svotu od 50.000.— kuna, da se podieli zagrebačkim siromasima, a preč. g. F. Hajduković 10.000 Kuna. Plemenitim darovateljima od srdca zahvaljujemo.

Ovim putem molimo, da bi preč. i vlč. svećenstvo, kome to prilike dopuštaju, velikodušnim doprinosom ublažilo pretežku biedu i oskudicu stotinama siromašnih obitelji u Zagrebu, koje se na nas dnevno obraćaju.

Ostale primljene darove svećenika objelodanit ćemo u sliedećem broju »K. L.«, odnosno u godišnjem Izvještaju Karitasa, koji ovih dana izlazi iz tiska.

Karitas N. Z.

ZA SVIEĆE U KAPELI CORPUS DOMINI

unišli su nakon uvrštenja u br. 40 dalnji sliedeći doprinosi: dobrotvorka N. N. Zagreb Kn 60.000, župni ured Kostajnica Kn 13.700, Msgr. Stjepan Bičanić kan. Zagreb Kn 5.000, Cafuta Anton Bos. Gradiška Kn 5.000, Janeš Ivan žk Cerje Kn 5.000, Ljubetić Franjo žk Plešivica Kn 5.000, Žinić Ivan upž. Sopje Kn 5.000, Suić Ivo up. ž. Čučerje Kn 3.000, župa Cerovac Kn 3.000. — **Po Kn 2.000** darovali su: Benedik Valentin Dugaresa, Kralj Matija žk Brckovljani, Komerički Vinko žk Desinić, župe Našice i Vitina, Zbor Duhovne mladeži zagrebačke. — **Po Kn 1.000:** Dr. Anderlić V. Sotin, Benić Stjepan Staro Petrovo Selo, Dr. Duh Franjo Martijanec, Franko Juraj ž. u m. Mala Gorica, Herceg Nikola žk Slavetić, Hrženjak M. Dubica, Jelenčić Marijan žk Đakovo, Lesny Stjepan ž. u m., Malec Stjepan ž. u m. Drnje, Majetić Juraj Otočak, Margetić Vladimir vjerouč. Kutina, Dr. Nežić Dragutin Zagreb, N. N. Gušće, Dr. Paša Juraj prof. Zagreb, Ferić Matija Kobaš, Dušić Adolf Brezovica, Radićev Josip žk Viljevo, Dr. Salač Josip prof. Zagreb, Šimecki Josip žk Sesvete, Sreikeis A. Sotin, Stefančić Zvonimir žk Sv. Ivan Zelina, Uršulinski Samostan Varaždin, Venko Vjekoslav žk Dubica, župe Petrovsko, Suti. Poljana i Svetice. — **Po Kn 500:** Bubanić Karlo žk Vrapče, Msgr Golik Antun kan. Senj, Jambrečak Aurel Moravče, Jelenčić Marijan žk Đakovo, Knez Ivan žk Remetinec, Kosi Jakov Bedekovčina, Msgr Dr. Lončarić Ante žk Senj, Majerović Janko preb. Jastrebarsko, Msgr Proštenik Matija prepošt Varaždin, Vukina Ivan žk Vinagora, Dr. Zagoda Franjo prof. teol. Zagreb, župe Donji Miholjac i Vel. Bukovec, Sečen Ivan Međurić Kn 400, Ehrenreich Ferdo kan. Varaždin Kn 300, Frimel Antun žk Kustošija Kn 300, Pavić Matija žk Đakovo Kn 200, Valić Rihard Ogulin Kn 200, Zerec Franjo žk Dubravčak Kn 200, župa Glogovnica Kn 200.

ZA SIROMAŠNE CRKVE

darovali su sliedeći dobrotvori: Preuzv. g. nadbiskup Dr. Alojzije Stepinac Kn 4000, Janeš Ivan ž. Cerje Kn 10.000, Golik Antun kan. Senj Kn 3000, Borić Nikola kan. Zagreb Kn 1000, Kociper Dragutin ž. Zagreb Kn 1000, Msgr Dr. Lončarić Ante ž. Senj Kn 1000, Rogina Marcel ž. Belec Kn 1000, Sunčić Vjekoslav Priliiće Kn 1000, Bubanić Karlo upž. Vrapče Kn 500, Horvatin Nikola ž. Kraljevec Kn 300, Slaviček Nikola Dugaresa Kn 500, Valjato Ivan kth. Kraljevica Kn 500, Dekanat Brlečki Kn 1530.

Doznačeni milodari: preč. Biskup Ordinariat Senj Kn 5000, Savski Nart Kn 2000, Glogovnica Kn 1000, Šestine Kn 1000, Kraljevec n/S Kn 500, Narta kod Bjelovara Kn 500, Dol Prim. Kn 200, Gornji Mihaljevec Kn 180.

Družtvo za sveudiljno klanjanje toplo zahvaljuje svim darovateljima za dobrostivu pomoć u velikim potrebama Družtva za sve ove plemenite svrhe, a Euharistijski Isus obilno će svima naplatiti.

ZA UZDRŽAVANJE DOMA BOŽJE PROVIDNOSTI I SESTARA

darovali su: Fond zaklade ratnih ozleđenika Kn 100.000, N. N. Kn 100.000, dobrotvorka Zagreb Kn 50.000, gđa Paula pl. Kiepach Kn 25.000, O. M. Zagreb Kn 12.000, M. G. Zagreb Kn 10.000, preč. g. Dr. Josip Marić Kn 10.000, Župa sv. Marka Kn 13.000, Župa sv. Blaža Kn 9.000, H. L. Kn 5000, vlč. g. Ignacije Podkubovšek žk Vukovina Kn 5000, preuzv. g. Msgr Dr. Josip Lach Kn 4000, veleuč. g. Dr. Stjepan Zimmermann prof. Zagreb Kn 3000, Župa sv. Marije Kn 3000, vlč. g. Sakač Mato kp. Prišlin Kn 2500, Vrabec Juraj žk Imbriovec Kn 2000, Župa sv. Ivan Zagreb Kn 2000, N. N. Sutl. Poljana Kn 1000.

KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

KRUNICA KAO RAZMATRANJE I USTMENA MOLITVA. Napisao na francuzkom Andrija Pradel O. P. Na hrvatski preveo dr. Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup. Izdanje Dominikanske naklade »Istina«, Zagreb, Maksimir. Veličina: 16°. Str. 669. Ciena: 350 Kuna.

Molitveniku: Krunica kao razmatranje i ustmena molitva napisao je predgovor sam prevodilac, nadbiskup dr. Alojzije Stepinac. Knjigu je napisao izvorno na francuzkom dominikanac Andrija Pradel, pod naslovom: Rosaire médite et récite. Autor donosi najprije tekst molitava: Otče naš, Zdravo Marijo, Slava Otcu i Vjerovanje apostolsko. Zatim niže kratka razmatranja, svako u 10 izreka, obrađujući za svaki stalež i potrebu otajstvo: radostno, žalostno i slavno. Svaka se izreka završuje sa: Zdravo Marijo. Tu nalazimo: Krunicu djeteta, krunicu: Priprava za sv. Pričest, sv. Potvrdu, krunicu mladića, djevojke, otca, majke, svećenika, redovnika, bogataša, siromaha, radnika i t. d.

U dodatku je navedena Gospina Krunica (samo molitva i kratka uputa u nju), lauretanske litanije, Zdravo Kraljice, Posvetna molitva sv. Otca Pia XII. presv. Srdcu Marijinu i neka kruničarska oproštenja za sve, koji mole krunicu i za članove »Žive krunice.«

Krunica kao razmatranje i ustmena molitva nije molitvenik u smislu naših uobičajenih molitvenika, koji sadržavaju sv. Misu, molitve i različite pobožnosti. Nu ipak se može ubrojiti u molitvenike, jer u sebi krije misaonu molitvu, t. j. razmatranja otajstava uz praktičku primjenu na život. Krunica obuhvaća sve staleže. Promatra i prati život čovjekov u svietlu otajstava, kojima je izpunjena sv. Krunica.

Molitvenik je pisan pred 70 godina. Nu njegova je vriednost trajna, jer upućuje vjernike u bolje i dublje poznavanje krunice.

Prevodilac posvećuje ovo djelo Majci Božjoj Kraljici Presvete Krunice sa željom, da Je vjernici zagrebačke nadbiskupije rado časte ovom molitvom i lakše postignu krepostan život na zemlji a vječnu slavu na nebu.

»Živa krunica« je dosta razširena u katoličkim obiteljima u zagrebačkoj nadbiskupiji i mnogo je doprinijela u duhovnoj obnovi nadbiskupije. Tako će i ova Krunica kao razmatranje i ustmena molitva unići u hrvatske katoličke obtelji i po njoj će biti izprošene mnoge milosti.

Prievod gladko teče i ne može se lako poznati, da je to prievod iz tuđega jezika.

Dr. Nikola Sertić

Zlatko Tanodi i Adolf Wissert, POVIESTNI SPOMENICI SLOBODNOGA I KRALJEVSKOGA GRADA VARAŽDINA. 1. dio II. svezka. Gradski zapisnici iz g. 1454.—1464., 1467.—1469. Str. 281. Velika osmina. (Varaždin 1944.). Tiskom Svobodine Narodne tiskare.

Hrvatska ima malen broj dobrih paleografsko-diplomatičkih stručnjaka. Jedan je od njih svakako i dr. Zlatko Tanodi, arhivar Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu. Svoju stručnu spremu pokazao je već onda, kada je prije dvie godine izdao I. svezak poviestnih spomenika grada Varaždina, a još više u ovom, prvom dielu drugog svezka.

U prvašnjem je svezku dr Tanodi objavio izprave, koje se tiču grada Varaždina, a nalaze se u varaždinskom gradskom arhivu, dok se u ovom, drugom svezku, nalaze gradski zapisnici grada Varaždina iz sredine 15. st., pisani njemačkim jezikom. Ovaj jezik zadaje svakome stručnjaku, ako se radi o starijem pismu, dosta težkoća. Dr Tanodi sretno je svladao sve težkoće. I ako su se zapisnici gradske uprave vodili na njemačkom jeziku, iz njih se razabire, da je uz nešto obrtnika njemačkoga podrietla ostalo stanovničtvo bilo hrvatsko, kao što je i danas. To se nedvojbeno vidi iz mnogobrojnih imena osoba i mjesta. Izdanje poviestnih spomenika grada Varaždina služi na čast ne samo priređivačima gg. Tanodiju i Wissertu nego i gradskom poglavarstvu grada Varaždina, koje je pokazalo, da za svoju poviest ima smisla, jer je na sebe preuzelo tiskarske troškove. Ratne nevolje nisu dopustile, da u 1. dielu II. svezka bude tiskan registar, pa će to biti učinjeno u 2. dielu II. sv. Dao Bog, da nastojanje dra Tanodija i grada Varaždina bude okrunjeno podpunim uspjehom, te da budu tiskani barem stariji i važniji izvori za poviest grada Varaždina. Na temelju tiskanih izvora bit će omogućeno pisanje poviesti starodrevnoga i slavnoga grada Varaždina, a poviest ostalih gradova i krajeva sjeverozapadne Hrvatske dat će se na temelju istih izvora u velikoj mjeri osvietliti i upodpuniti.

Dr Bc.

Vlastnik i izdavač: Nadbiskupija zagrebačka. — Odgovorni urednik: Dr. Janko Penić. — Tisak: Narodna tiskara u Zagrebu. — Za tiskaru odgovara: Rudolf Vedo, Zagreb, Kaptol 27.